

ئەى حەكىم، ئەم سامانە خۆش و بەچىژە، ھەركەسىك بە بى چلىسى بىبات ئەوا بەرەكەتى تىدەكەوېت، ۋەھركەسىك بە چلىسىۋە بىبات ئەوا بەرەكەتى تىدا نابىت، ۋەكو ئەو كەسە ۋايە ھەر دەخوات وتىر نابىت، ۋئەو دەستەى لە سەرەۋەىە خىرتەرە لەو دەستەى لە ژىرەۋەىە

لە حەكىمى كورى حىزامەۋە -رەزاي خۋاي لىبىت- دەلىت: داوام كرد لە پىغەمبەرى خودا (لە مال و سامان) پىمى بەخشى، پاشان ھەر داوام لىكرد؛ ئەۋىش ھەر پىمى بەخشى، پاشان فەرموۋى: «ئەى حەكىم، ئەم سامانە خۆش و بەچىژە، ھەركەسىك بە بى چلىسى (تەماح و چاۋچنۆكىەۋە) بىبات ئەوا بەرەكەتى تىدەكەوېت، ۋەھركەسىك بە چلىسىۋە بىبات ئەوا بەرەكەتى تىدا نابىت، ۋەكو ئەو كەسە ۋايە ھەر دەخوات وتىر نابىت، ۋئەو دەستەى لە سەرەۋەىە (دەبەخشىت) خىرتەرە لەو دەستەى لە ژىرەۋەىە (ۋەردەگرىت)»، حەكىم ۋوتى: ئەى پىغەمبەرى خودا، سوپىد بە ئەۋەى تۆى ناردوۋە بە ھەق، من ھەرگىز لە پاش تۆ ھىچ شتىك لە كەس ۋەرنەگرم ھەتاۋەكو ئەم دونىايە جىدەھىلم، ئەبۋبەكر -رەزاي خۋاي لىبىت- (لە ماۋەى خىلافەتەكەيدا) بانگى حەكىمى دەكرد بۆئەۋەى بەشى خۆى پىبەخشىت، بەلام ئەو پرەتى دەكردەۋە كە ۋەرى بگرىت، ۋپاشان عومەر -رەزاي خۋاي لىبىت- (لە ماۋەى خىلافەتەكەيدا) بانگى حەكىمى دەكرد بۆئەۋەى بەشى خۆى پىبەخشىت، بەلام ئەو پرەتى دەكردەۋە كە ۋەرى بگرىت. پاشان (عومەر) ۋوتى: ئەى مسولمانان، ئىۋە شاھىد بن لەسەر حەكىم من بەشى خۆى پىدەدەم لەم دەستكەۋتە كە خودا پىى بەخشىۋە بەلام ئەو پرەتى دەكاتەۋە كە ۋەرى بگرىت، بۆبە حەكىم لە پاش پىغەمبەر -صلى اللە علەىە وسلم- ھىچ شتىكى لە ھىچ كەسىك ۋەرنەدەگرت ھەتا كوچى دۋاىى كرد.

[صەحىحە] [بوخارى و موسلىم ھاۋران لەسەرى]

حەكىمى كورى حىزام -رەزاي خۋاي لىبىت- ھات بۆ لاي پىغەمبەر -صلى اللە علەىە وسلم- وداۋاي پارەى لىكرد ۋئەۋىش پىى بەخشى، ۋچەند جارىكى تر داۋاي كرد ئەۋىش ھەر پىى بەخشى، ۋپاشان پىى فەرموۋ: (ئەى حەكىم، ئەم سامانە خۆش و بەچىژە): ۋاتا شتىكى خۆشەۋىستە ۋنەفسەكان حەزبان لىبەتى ۋسوورن لەسەر بەدەستەتئاننى ھەر لە سروسىتئانەۋە، ھەرۋەكو چۆن نەفس حەزى لە ميوەى خۆش ۋجوان ۋتام بەچىژ ھەىە، ۋپاشان فەرموۋى: (ھەركەسىك بە بى چلىسى -تەماح و چاۋچنۆكىەۋە- بىبات): ۋاتا ئەگەر كەسىك دەستى بكەوېت بە بى تەماح ۋسوور بوون ۋتكاكردن. (ئەوا بەرەكەتى تىدەكەوېت): ۋاتا خۋاي گەۋرە بەرەكەتى تىدەكات بۆبە زۆر دەبىت ۋئەگەرچىش پرەكەى كەم بىت، ۋخاۋەنەكەى قەناعەتى پىدەبەخشىت، بۆبە نەفسى دەۋلەمەند ۋدلى ئارام دەبىت ۋبە ئاسوودەى دەژىت. (ۋەھركەسىك بە چلىسىۋە بىبات): ۋاتا ھەركەسىك بە تەماح ۋسووربوونەۋە دەستى بكەوېت ۋبەردەوام بىرى لاي بىت. (ئەوا بەرەكەتى تىدا نابىت): ۋاتا خۋاي گەۋرە بەرەكەت ناكات نىۋ ئەو پرە پارەى ئەگەرچىش زۆر بىت، ۋخاۋەنەكەى قەناعەتى نابىت، ۋبەردەوام نەفسى ھەزار دەبىت ئەگەرچىش ھەموو گەنجىنەكانى دونىا مولكى ئەو بن. ۋلە گىرانەۋەىەكى تردا ھاتوۋە كە -صلى اللە علەىە وسلم- دەفەرموېت: (إنما أنا خازن، فمن أعطيته عن طيب نفس، فيبارك له فيه، ومن أعطيته عن مسألة وسرّه، كان كالذي يأكل ولا يشبع) [رواه مسلم] ۋاتە: (من گەنجىنەوانم، بە ھەركەسىك بىەخشىم كە چلىس نەبىت ۋرازى بىت؛ ئەوا بەرەكەتى تىدەكەوېت، ۋەھركەسىك داۋاي بكات بەھۆى تەماح ۋتكاكردنەۋە ۋەكو ئەو كەسە ۋايە كە ھەر دەخوات وتىر نابىت). ھەرۋەكو لەم فەرموۋدەىەدا ھاتوۋە، ۋەكو كەسىك ۋايە بەردەوام برسى بىت ۋھەرچەندە خۋاردن بخوات تىر نابىت، ئەگەر ئەمە ھالى ئەو كەسە

بیت که به چلیسیهوه دهیات نهی سهبارهت به نهو کهسهی که به داواکردن دهستی دهکهوپیّت؟ حالی نهمی دواتر خراپتر دهبیت، بویه پیغهمبهر -صلی الله علیه وسلم- به عومهری کوری خهتابی فهرموو: (ما جاءك من هذا المال وأنت غير مُشْرِفٍ ولا سائلٍ فخذ، وما لا فلا تتبعه نفسك) [رواه البخاري] واته: (ئهگهر پاره وسامانت بۆ هات لهکاتیکدا تۆ به تهماح وسوور نهبوویت و داوات نهکرد؛ نهوا وهریبگهر، ونهگهر بهو شیوهیه نهبوو -واتا نهگهر تهماحت کرد وداوات کرد- نهوا وهریمهگهر)، واتا نهگهر نهفست به تهماح بوو وبهردهوام بیری لای پارهکه بوو وداوات کرد نهوا وهریمهگهر. (ونهو دهستهی له سهروهویه -دهبهخشیت- خیرتره لهو دهستهی له ژیرهویه -وهردهگریّت-): واتا نهو دهستهی خوئی دهگریتهوه له داواکردن خیرتره لهو دهستهی که داوا دهکات؛ واتا خوئی بهرز گرت له زهلیلی داواکردن، به پیچهوانهی نهو کهسهی که پرتر و نرخی خوئی کهم کردهوه بههؤی تکاکردن وداواکردن. چهکیمی کوری حیزام -رهزای خوای لیبت- سوپندی خوارد بهو زاتهی که پیغهمبهری به ههق ناردووه -صلی الله علیه وسلم- که له پاش داواکردن له نهو داوا له کهسی تر نهکات، ووتی: (ئهی پیغهمبهری خودا، سوپند به نهوهی تۆی ناردووه به ههق، من ههرگیز له پاش تۆ هیچ شتی که له کهس وهرناگرم ههتاوهکو نهو دونهیا به جیدههیلّم)، پیغهمبهر -صلی الله علیه وسلم- کوچی دواپی کرد وله پاش نهو نهبو بهکر -رهزای خوای لیبت- بوو به خلیفه (له ماوهی خیلافهتهکهیدا) بانگی چهکیمی دهکرد بۆنهوهی بهشی خوئی پیبهخشیت، بهلام نهو رهتی دهکردهوه که وهری بگریّت، وپاشان نهبو بهکر کوچی دواپی کرد، وعومهر -رهزای خوای لیبت- بوو به خلیفه (له ماوهی خیلافهتهکهیدا) بانگی چهکیمی دهکرد بۆنهوهی بهشی خوئی پیبهخشیت، بهلام نهو رهتی دهکردهوه که وهری بگریّت. پاشان عومهر -رهزای خوای لیبت- مسولمانانی کرد به شاهید بهسهریهوه، ووتی: نهی مسولمانان، ئیوه شاهید بن لهسهر چهکیم من بهشی خوئی پیدهدم له خانووی گهنجینهی مسولمانان بهلام نهو رهتی دهکاتهوه که وهریبگریّت، ئیمامی عومهر وای ووت بۆنهوهی بهلگهی نهبیت بهسهر ئیمامی عومهرهوه له پیش خوای گهره له پرۆزی قیامهتدا، بۆنهوهی به پروونی نهک وهریبگریتی خوئی بهرامبهر بهشی چهکیم له پیش ههموو خهلیکیدا رابگهیهنیت، بهلام لهگهّل نهمهشدا چهکیم -رهزای خوای لیبت- سوور بوو لهسهر نهوهی هیچ شتی که له بهشی خوئی نهبات ههتاوهکو کوچی دواپی کرد.

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/3703>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

